

Bollstanäs skola 2021

Plan för trygghet och trivsel och mot kränkande behandling och trakasserier

Bollstanäs skola 2021

Grunduppgifter

Verksamhetsformer som omfattas av planen

Förskoleklass-åk 5 och fritidshem

Ansvariga för planen

Trygghetsgruppen och rektor på Bollstanäs skola

Vår vision för trygghet och trivsel

- Bollstanäs skola strävar efter att ha en trygg och utvecklande miljö, där alla elever blir uppmärksammade.
- Skolans verksamhet präglas av en miljö där vi visar varandra respekt och tar oss tid för varandra.
- Arbetet präglas av glädje och positiv anda. Alla på Bollstanäs skola ska arbeta aktivt för att främja elevers lika rättigheter.

Planen gäller från 2021-01-22 till 2022-01-22

Diskrimineringslagen

2008:567

“Lagen syftar till att motverka diskriminering och främja lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.”

Elevernas delaktighet

Eleverna är involverade i kartläggning av områden som behöver bearbetas genom att de fyller i trygghets- och trivselenkäten, kartlägger otrygga platser på skolan och skolgården och elever i åk 3 fyller i en kundenkät. Planen diskuteras på klassråd och elevråd. Planen diskuteras i början av året. Eleverna ges möjlighet att komma med synpunkter.

Vårdnadshavarnas delaktighet

Vårdnadshavarna informeras om att planen finns att läsa på Schoolsoft och att reflektioner/åsikter kan lämnas till styrelsen eller pedagogerna på skolan. Planen går igenom på ett av skolans styrelsemöten innan omarbetad plan tas i bruk. Vid revidering av planen uppmanas vårdnadshavare via Schoolsoft att komma med synpunkter på planen.

Personalens delaktighet

Inför varje revidering av planen inhämtas synpunkter, från personalen på APT eller i samband med en pedagogisk konferens för skola och fritidshem.

Anpassningar p.g.a pandemin

Sedan pandemins start under våren 2020 har flera anpassningar och förändringar gällande planerade aktiviteter samt insatser genomförts. Dessa kommer att gälla även under såväl vårterminen som höstterminen 2021. Bl.a. de gemensamma, relationsbyggande aktiviteterna som vi har varje år kommer eventuellt att genomföras på annat sätt.

Främjande och förebyggande insatser:

Vi har i år valt att fokusera extra på några områden. Dessa har vi markerat med fet text.

1. Gemensamma, relationsbyggande aktiviteter
- 2. Rastverksamhet och rörelse**
3. Förebyggande arbete på lektionstid och på fritidshemmet
4. Tydligt värdegrundsarbete och trygghetsregler
5. Vuxennärvaro t.ex. rastvärdar på raster och i omklädningsrum
- 6. Konflikthantering**
- 7. Medvetenhet hos personal**
8. Kartläggning av otrygga platser
9. Trygghets- och trivselenkät för elever
10. Analys av kundenkät och rapporter om misstänkta kränkningar
11. Tydlig åtgärdsrappa vid misstänkt kränkning

1. Gemensamma relationsbyggande aktiviteter

Skolan har förebyggande och relationsfrämjande aktiviteter för att skapa social gemenskap såväl inom som mellan klasser och årskurser.

Våra återkommande aktiviteter/traditioner är samlingar som skolstartsceremoni med gemensamt upprop, friluftsdagar under både höst och vår, klasskannen, Nobelfest, luciatåg, juldanser, julspel, Bollstajoggen, kulturaktiviteter för samtliga årskurser genom Skapande skola, fadderverksamhet och läsårsavslutningar. Utöver detta har även årskurs 2 sagoäventyr samt årskurs 4 vikingaäventyr.

Fritidshemmen har gemensamma aktiviteter som syftar till att skapa trygghet och gemenskap: Fritidshemmens dag, grillning, Minimaran och drop-in-fika. **Hur bidrar drop-in-fikat är inte det mer för föräldrarna?**

Trygghetsgruppen har beslutat att alla klasser kontinuerligt ska arbeta med relationsstärkande övningar. Trygghetsgruppen följer detta arbete med klasslärarna och fritidshemspersonalen under en pedagogisk konferens vårterminen 2021.

Lärarhandledningar "Bygg din grupp trygg" finns i varje arbetslag. I januari 2020 köptes även

“Gnissel i klassen” in som vi har arbetat med under våren 2021. Övningar från Trivselnissarna kan också användas. Utifrån dessa arbetsmaterial genomförs övningar för att stärka individen och gruppen. Övningarna ska vara anpassade efter gruppens behov.

I kartläggningen av skolgården som genomfördes under hösten 2020 framkom att eleverna känner sig otrygga på platser på skolgården där det förekommer bollspel. Eleverna önskar mer vuxennärvaro vid volleybollplanen, hörn av skolgården där det spelas killeboll samt vid basketbollsplanen. Vid kinagungan gör man ibland för hög fart. Rastverksamhetsgruppen arbetar fram regler för fotbollsplanen och king-out-rutor. Reglerna följs upp regelbundet på klassråd och elevråd.

2. Rastverksamhet och rörelse i skolan:

Under höstterminen 2020 bestämde elevrådet att trivselledarna skulle byta namn. Samtliga elever fick då förslag de fick rösta på och “Trivselnissarna” blev förslaget med flest röster. Detta är ett led i att vi vill inbegripa trivselnissarna i det övergripande arbetet med rastverksamhet och rörelse i skolan.

Våren 2017 påbörjade vi samarbetet med Trivselledarna(TL) för att

- Öka trivsel
- Främja ökad och mer varierad lek/aktivitet på rasterna
- Ge elever möjlighet att bygga goda vänskapsrelationer
- Förebygga konflikter
- Främja värderingar som vänlighet, inkludering och respekt

Programmet bidrar till en ökad vänskap över årskurserna då de äldre ofta hjälper och

leker tillsammans med de yngre eleverna. På skolgården skapas en vänlig, inkluderande och trygg atmosfär som alla har glädje av. Trivselnissarna från åk 3-5 och berörda pedagoger utbildas i lekar, aktiviteter och värderingsfrågor i trivselledarprogrammets regi. [I egen regi fr.o.m vt-22](#)

Där går man igenom ett urval av populära lekar och aktiviteter. Trivselnissarna lär sig också hur de ska leda och hålla en aktivitet samt hur man leder på ett vänligt, inkluderande och respektfullt sätt. Rastaktiviteterna sker två gånger i veckan och trivselnissarna bär då orangea västar. Läs mer på trivselledare.se.

En korg med material från TL skapas under året så att lärare kan hämta tips på relationsfrämjande aktiviteter. [Mapp på driven.](#)

Viktigt att TL-gruppen påminner eleverna om när det är aktiviteter. Schemat ska ligga på informationsskärmarna i hallarna. Även klasslärarna behöver påminna de veckor deras åk har aktiviteter.

Fritidshemmen använder även materialet på eftermiddagarna eller fritidshemslektionerna.

Ett av våra verksamhetsmål för 19/20 var att förbättra rastverksamheten och få in mera rörelse i skolan. Detta har vi gjort genom en arbetsgrupp på skolan tillsammans med personal och elever som har arbetat med följande punkter/förbättringsområden;

1. "Pimpa skolgården"
2. Leksaksboden
3. Skolgårdsregler
4. Organisation och rollfördelning för vuxna för rastverksamheten
5. Styrda och planerade aktiviteter på rasterna

Under hösten 2020 schemalades ett antal rastpedagoger med särskild uppgift att planera och organisera fler vuxenledda aktiviteter under rasterna. Dessa pedagoger har rosa västar. Det har varit mycket uppskattat av eleverna. Vi kommer att fortsätta att utveckla rastverksamheten under 2021. Fördelning av uppdrag och områden för all personal ska bli bättre. Vi vill även engagera och bjuda in vårdnadshavare. Det samarbetet sker genom styrelsen.

~~I juni 2021 anställdes en rastpedagog vars huvudsakliga uppgift är att arbeta för att rasterna ska ha som syfte att väcka glädje och rörelse samt bidra till att eleverna ska känna sig trygga och trivas i skolan. Rastpedagogen har en viktig roll för Bollstanäs skolas främjande och förebyggande arbete när det gäller elevhälsa. Rastpedagogen ingår i såväl skolans trygghetsgrupp men även det rörelseprojekt som kommunen bedriver.~~

Skolan har köpt in klassuppsättningar av boken "Hjärnstark junior" till åk 3-5 samt idrotten. Den kommer att användas i undervisningen om kropp och hälsa.

3. Förebyggande arbete på lektions- och fritidshemstid

Vi har klassråd, elevråd och fritidshemsråd som främjar samarbete och gemenskap. Skolan använder sig av Lilla aktuellt skola och för diskussioner som t.ex. olika familjekonstellationer, hur barn i andra länder har det och diskriminering.

Likabehandlingsveckan - arbeta tematiskt (behöver ej vara schemabrytande)

I början av året - i vecka 6 - arbetar vi intensivt under en vecka med temat likabehandling. Arbetet sker sedan fortlöpande under året. Skolan påbörjade 2018 en satsning med uppbyggnad kring temat med hjälp av tips och material (exempelvis skönlitterära böcker,

filmer, planscher och länkar) som stöd för pedagoger.

Under hösten 2018 köptes ett häfte om "Stopp min kropp" in till samtliga klasslärare. Alla ska arbeta med det materialet utifrån ålder och behov.

Vi har fortsatt att fylla på med nytt material även det här året. Den 28 januari (lärarna) och 3 februari (fritids), på pedagogisk konferens, presenterade Trygghetsgruppen det material som finns på skolan.

MIK-veckan - Förstelärare i IKT och bitr. rektor startade upp arbetet med nätetik den 10 och 11 mars på pedagogisk konferenser. MIK-veckan (Medie- och informationskunnighet) genomfördes i mars/april, vecka 12. Bibliotekarien har köpt in fler böcker kring ämnet och delar upp korgen i två åldersgrupper. Korgarna skickas sedan runt i klasserna enligt ett schema som bibliotekarien gör. Personalen arbetar med eleverna kring ämnet som sedan följs upp under året. Eleverna på mellanstadiet arbetar även med boken *Värsta Bästa Nätet* av: *Maria Dufva*.

FN-dagen och barnkonventionen

- Vi uppmärksammar FN-dagen varje år genom att genomföra aktiviteter kopplade till FN. Trygghetsgruppen ger klasserna tips om vad det skulle kunna vara. Arbetslaget planerar och genomför aktiviteterna. Material finns på FN.se. Om möjlighet till sångsamling finns, planeras det in under hösten 2021.
- Under våren 2020 har vi samarbetat med stiftelsen FTS "Säkra Varje Unge". Det är en icke-vinstdrivande organisation med syftet att förhindra sexuella övergrepp och grooming på barn, genom förebyggande arbete och gratis utbildningar för alla vuxna, barn och ungdomar i hela Sverige. Stiftelsen är politiskt och religiöst obunden och utgår från FN:s konvention om barnets rättigheter, Barnkonventionen. Vi börjar med föreläsningar för eleverna i åk 4 och 5. Ev. kommer Bollstanäs skolas styrelse bjuda in till föreläsning för vårdnadshavare.
- På våren i mellanstadiet arbetar åk. 4 och 5 med WCP som har ett arbete med grunden i barnkonventionen.

4. Tydliga trygghetsregler och värdegrundsarbete

Inför läsåret 20/21 uppdaterades trygghetsreglerna. Vid varje skolstart delas dessa ut till samtliga elever och vårdnadshavare som skriver på att de har tagit del. Lärarna går igenom reglerna vid skolstart och följer upp dem under året. Värdegrundsarbetet i klassen kopplas till trygghetsreglerna. Viktigt är att eleverna kan reglerna som skolan har samt att lärarna och fritidsrådet arbetar med reglerna vid flera tillfällen under året.

Varje klass arbetar sedan fram klassens egna regler där eleverna är delaktiga. De följs upp och utvärderas kontinuerligt på klassråd.

Under läsåret 21/22 ska utvecklingsgruppen arbeta fram ett underlag där vi tillsammans kan arbeta med förväntningar mellan elever, pedagoger och vårdnadshavare.

Bollstanäs skola 2021/2022

Värdegrund och trygghetsregler

Värdegrund på vår skola:

Alla ska känna sig välkomna, känna sig trygga och tycka att det är positivt i skolan.

Alla har rätt att bli accepterad för den man är. Därför har alla också skyldighet att acceptera andra som de är.

Alla har rätt till kunskap och färdigheter. Därför har alla också skyldighet att ta ansvar för sitt arbete.

Regler

På vår skola:

- stannar jag inom skolans område under hela skoldagen
- kommer jag i tid och deltar aktivt på lektionerna
- är jag rädd om våra saker och miljön ute och inne
- är min mobiltelefon/smartwatch avstängd under skoldagen
- bidrar jag till studiero så att vi alla kan lära oss mycket tillsammans
- uppför jag mig väl mot alla – hur jag är och hur jag talar

Om jag bryter mot skolans regler:

1. direkt tillsägelse
2. samtal med lärare
3. föräldrar kontaktas
4. samtal med lärare och föräldrar
5. samtal med rektor/lärare eller annan personal samt föräldrar
6. information om händelsen till skolans Elevhälsoteam för vidare åtgärder
7. rapport till kommunen eller annan myndighet

Ansvar

“Det är allas vårt ansvar, både barn och vuxna, att skapa en trygg och trivsamt miljö. Det gör du genom att följa skolans värdegrund och regler. Det är viktigt att du berättar om det är något som inte är bra”

5. Vuxennärvaro exempelvis i form av rastvärdar på skolgården och i omklädningsrum

Personal äter tillsammans med eleverna i matsalen för att det ska bli en trivsamt och lugn atmosfär.

Vi har rastvärdar vid skolans start och på alla raster. Rastvärdar har reflexvästar med namn på bröstet. Längst bort på fotbollsplanen ska finnas en vuxen. Vuxna ska sprida ut sig och vara rörliga över hela skolgården.

Det finns en extra vuxen med på idrottslektionerna samt i omklädningsrummen eftersom det har framkommit från trygghet- och trivselenkäten att en del elever känner sig otrygga i omklädningsrummet.

Under föregående år har vi omorganiserat rastverksamheten, se punkt 2.

6. Konflikthantering

Under hösten 2018 fick alla pedagoger utbildning i konflikthantering "Minimedling" för att skapa samsyn och stöd. Trygghetsgruppen fick en fördjupad utbildning den 22 januari 2019 för svårare ärenden. Utbildningen planeras att genomföras igen under läsåret 21/22.

Upplever personal att konflikthantering blir komplicerad ska detta anmälas i DF till EHT där lämplig "medlingsperson" utses.

7. Medvetenhet hos personal

I den dagliga verksamheten arbetar personalen aktivt för att undvika att göra skillnad på pojkar och flickor.

Några från trygghetsgruppen har genomfört en HBTQI-utbildning från RFSL om normer och värden. Gruppen delar med sig av sina kunskaper till kollegor och ger förslag på åtgärder om hur vi ska främja likabehandling. Det har resulterat i en temavecka - Likabehandlingsveckan".

Skolverket har kommit ut med reviderad upplaga för "Främja, förebygga, upptäcka och åtgärda - Hur skolan kan arbeta mot trakasserier och kränkningar" som är ett stödmaterial. Trygghetsgruppen kommer att arbeta igenom den för att sedan presentera innehållet på en konferens.

Exempel på viktiga delar ur tidigare stödmaterial om arbetet kring att främja, förebygga, upptäcka och åtgärda är:

- läraren har positiva förväntningar på eleverna
- eleverna får samtala om vilka värderingar som är viktiga att vårda
- hur lärare och elever bemöter varandra
- elever görs delaktiga i skolans verksamhet
- hur grupper organiseras
- hur undervisningen organiseras så att alla elever utmanas och utvecklas

Personal ska arbeta aktivt för att diskriminering, trakasserier och att kränkande behandling inte sker. På arbetslagsmöte, en gång i månaden, har personalen som stående punkt en genomgång av hur eleverna mår och vilka elever som behöver stöttning med kamratrelationer etc.

Vi arbetar aktivt för att ge alla elever talutrymme och undviker att låta eleverna välja gruppkonstellationer vid t ex grupparbeten och idrottslektioner samt välja platser i matsalen och arbetsrummen. Pedagoger kartlägger elevernas sociala nätverk vid behov. Personalen är uppmärksam på hur elever samspelar.

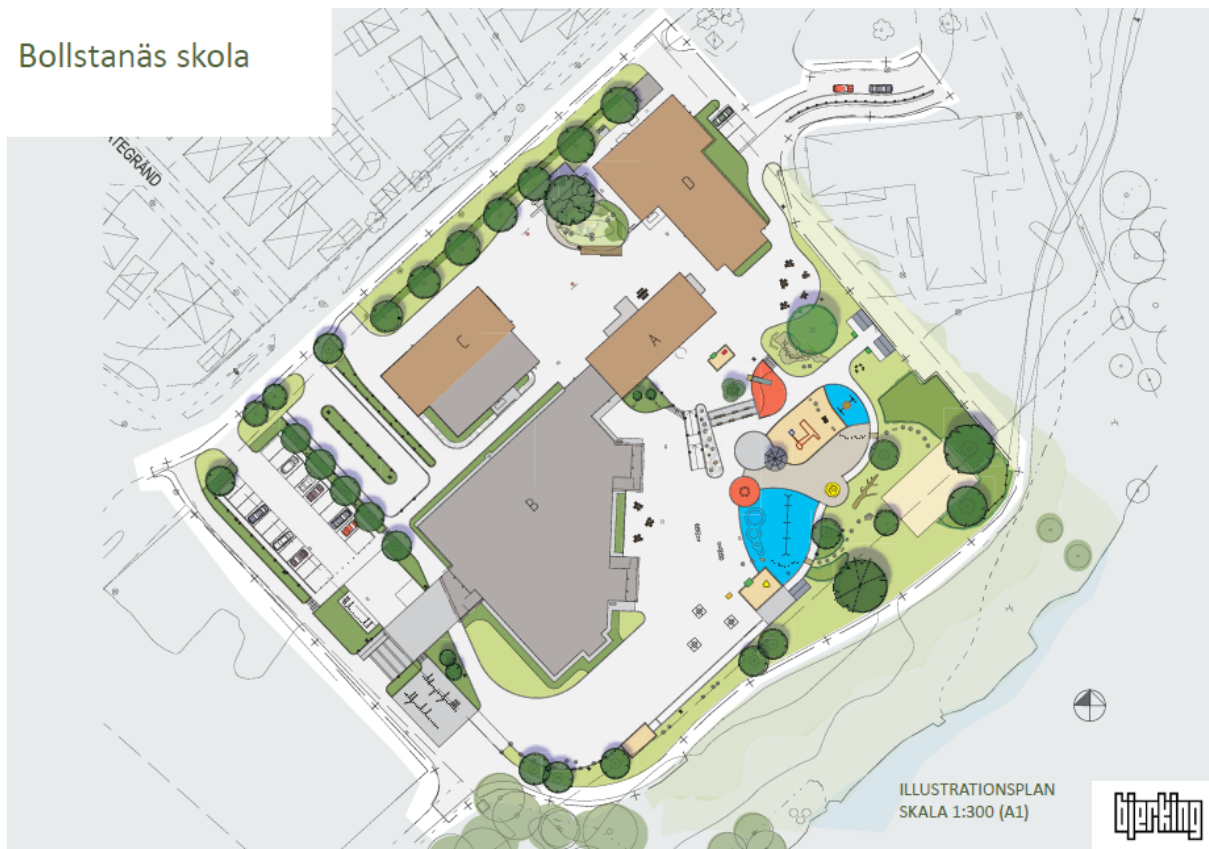
Under höstterminen 2020 har vår förra skolpsykolog Maj Andersen haft föreläsningar för hela skolans personal inom ämnet "maktlekar". Vi har fått kunskap om hur maktlekar ter sig samt hur vi ska arbeta förebyggande och främjande för att stävja alla sådana beteenden både under raster samt hela lärmiljön. Vi har, under vårterminen 2021, haft uppföljning samt en plan för hur vidare arbete ska bedrivas. De åtgärder som är föreslagna är;

- Upprätthålla befintliga regler
- Mer fortbildning under gemensamma studiedagar
- Man behöver återkommande stämma av på skolan - finns ett behov av att förmedla när pedagoger upptäcker att det förekommer lekar av "maktkaraktär".
- Bjuda in föräldrar till föreläsningar som tar upp detta skulle göra att man ökar samsynen ytterligare.

8. Kartläggning av otrygga platser

Alla klasser kartlägger skolgården och miljön inne i skolan. Eleverna får visa på platser som de upplever som otrygga. Sammanställning görs av elevrådet. Sammanställningen delges till pedagogerna och åtgärder diskuteras fram och uppdateras årligen i skolans plan för trygghet och trivsel.

Bollstanäs skola

Otrygga platser och åtgärder från HT 2020:

- En vuxen ska befinna sig vid basketplanen eftersom barnen upplever att det kan kännas otryggt (hårda bollar) när man går förbi.
- Eleverna önskar mer stöd i regler för fotbollsspel (se mer under punkt 2).
- Omklädningsrummet: Det ska alltid vara en vuxen med i omklädningsrummet. Klasserna följer upp hur det är i omklädningsrummen minst två gånger/läsår.
- Skolgården och området runt skolan känns otryggt på eftermiddagar och kvällstid då det kommer många ungdomar med mopeder m.m. Ofta ligger glaskross och cigarettfimpar efter kvällarna. Under trapporna luktar det urin. Skolans styrelse ska arbeta vidare med hur vi kan skapa en tryggare skolgård även på kvällstid.

9. Trygghets- och trivselenkät för elever

Utvärdering genom en digital trygghets- och trivselenkät för elever sker varje termin. Samtliga elever svarar på en enkät om trivsel och trygghet. Exempelvis på frågor som:

- Vet du någon som behandlar andra illa?
- Vet du någon som blir illa behandlad?
- Vet du någon som ofta är ensam när ni leker på skolgården? .
- Har du kompisar att vara med i skolan?
- Finns det någon vuxen du kan prata med i skolan eller på fritids om du behöver det?
Vem/vilka?
- Känner du dig trygg när du är i omklädningsrummet till idrotten?
- Känner du dig trygg i skolan och på skolgården?
- Kan du arbeta utan att bli störd under lektionerna?

Eleverna i klasserna får se sammanställningen på frågor om t.ex. skolgården och omklädningsrummet. Eleverna är med och analyserar svaren samt arbetar fram förslag på åtgärder som skrivs in i en "Klassrapport". Åtgärderna följs upp på klassrådsmöten. Arbetslaget analyserar svar på frågor som t.ex. om det finns elever som behandlar andra illa samt analysen med åtgärdsförslagen från klassen.

Trygghetsgruppen analyserar samtliga klassers svar och arbetar fram åtgärder. EHT följer även upp hur arbetet går i arbetslagen kring de uppgifter som kommit fram. Om kränkning misstänks lyfts det i EHT där en plan för de enskilda eleverna arbetas fram tillsammans med ansvarig pedagog. Föräldrar informeras och involveras i arbetet.

10. Analys av kundenkät och rapporter om misstänkta kränkningar

Vårdnadshavare i F-klass och åk 3 fyller i den kommungemensamma kundenkäten angående trivseln i skolan och fritidshemmen. I åk 3 fyller även eleverna i kundenkäten.

Arbetslagen och trygghetsgruppen analyserar resultaten i de frågor som handlar om trygghet, samt om elever och vårdnadshavare är medvetna om att skolan arbetar mot kränkningar. Nya resultat kommer i mars/april.

En gång/termin analyseras rapporterna för misstänkta kränkningar av trygghetsgruppen för att arbeta fram åtgärder för att kränkningar inte ska upprepas.

11. Tydlig åtgärdsrappa vid misstänkt kränkning

Det råder nolltolerans mot trakasserier och kränkande behandling på Bollstanäs skola.

Rutiner för att tidigt upptäcka trakasserier och kränkande behandling - Vid eventuella incidenter och upplevelser/upptäckter, reagerar och agerar pedagoger eller annan personal. Personalen följer upp och meddelar arbetslaget.

För att komma tillrätta med trakasserier och kränkande behandling mellan elever, motarbetar skolans personal tendenser till kränkande beteenden så fort som möjligt. Det är viktigt att man tar alla signaler om sådana kränkningar på allvar. Inställningen hos personalen måste vara att kränkningar inte upphör per automatik, utan i själva verket tenderar att öka om de inte aktivt motverkas. Pedagogerna använder sig bl.a. av konflikthanteringsmetoden "Minimedling".

Under hösten 2020 har ett nytt program för dokumentation, utredning och uppföljning av kränkande behandling implementeras. Det heter DF-respons och är digitalt. Personalen kan i systemet arbeta på ett mer kvalitetssäkrat sätt med misstänkta kränkningsärenden. Skolledning och EHT får mer inblick i vilka kränkningsärenden som har rapporterats samt kan på så sätt säkerställa att de eventuella åtgärder som sätts in verkställs och utvärderas.

Personal som elever och föräldrar kan vända sig till

Elever och föräldrar kan vid trakasserier och kränkande behandling vända sig till klasslärare, fritidshemspersonal eller annan personal som de känner förtroende för.

All personal är skyldig att utreda och rapportera till skolledning via DF Respons.

Rutiner för att utreda och åtgärda när en elev utsatts för kränkning

1. Händelsen utreds:

Skyldigheten att utreda gäller så fort det kommer till någons kännedom att det förekommer kränkningar eller att en elev upplever sig vara utsatt för kränkningar. Det är viktigt att en elev tas på allvar, när han eller hon påtalar att det förekommer trakasserier eller kränkande behandling i någon form. Det krävs alltså inga bevis för att påbörja en utredning.

En utredning bör allsidigt belysa vad som inträffat och analysera orsakerna till händelsen. Utredningen ska omfatta både den som upplever sig trakasserad eller kränkt och den eller de som kan ha utfört kränkningarna. Först när alla inblandade elever har fått möjlighet att yttra sig och ge sin bild av vad som har hänt kan situationen bedömas objektivt.

I vissa situationer kan det vara tillräckligt att genom några frågor få händelsen klarlagd och därigenom utagerad. Skolans insatser ska alltid dokumenteras.

Misstänkt kränkning dokumenteras alltid i skolans digitala system för ärendehantering, DF respons. Pedagogen fyller i vilka elever som varit inblandade, var händelsen ägt rum samt beskriver händelsen. Rektor markerar i systemet att denne tagit del av den misstänkta kränkningen samt beslutar vilka pedagoger som ansvarar för att utreda ärendet. Huvudman tar del av ärendet så fort ärendet är påbörjat i DF respons.

2. Vårdnadshavare och arbetslaget informeras.

3. Ansvarig pedagog påbörjar utredning skyndsamt där samtal med samtliga inblandade sker. Personal tar ställning till dignitet av kränkning samt hur vidare åtgärder ska tas. Åtgärder arbetas fram och följs upp. Åtgärder som sätts in bör leda till långsiktiga lösningar. Det bör alltid övervägas om åtgärder också ska vidtas i syfte att förändra strukturer och förhållanden på grupp- och verksamhetsnivå.

4. Ärendet följs upp av berörd personal med elever och vårdnadshavare.

5. Uppföljning av de dokumenterade ärendena sker kontinuerligt av skolledningen samt från EHT. Vid behov informeras hela EHT där det tas beslut om ev. fortsatt stöd alternativt ytterligare åtgärder, internt eller externt.

6. Skolledningen avslutar ärendet när ev. åtgärderna har följts upp och inga ytterligare kränkningar har skett.

